

พระราชบัญญัติ ผู้สอบบัญชี พ.ศ. 2505

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ 30 ตุลาคม พ.ศ. 2505

เป็นปีที่ 17 ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยผู้สอบบัญชี จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาร่างรัฐธรรมนูญในฐานะรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า พระราชบัญญัติ ผู้สอบบัญชี พ.ศ. 2505

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 3 ในพระราชบัญญัตินี้

ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต หมายความว่า ผู้ได้รับใบอนุญาตเป็นผู้สอบบัญชีตามพระราชบัญญัตินี้ และใบอนุญาตนั้นยังไม่ขาดอายุ ไม่ถูกพักหรือไม่ถูกเพิกถอน

รัฐมนตรี หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 4 ให้มีกรรมการขึ้นคณะหนึ่งเรียกว่า คณะกรรมการควบคุมการประกอบวิชาชีพสอบบัญชี เรียกโดยย่อว่า ก.บข. ประกอบด้วยปลัดกระทรวงเศรษฐกิจเป็นประธานกรรมการ อธิบดีกรมทะเบียนการค้า อธิบดีกรมบัญชีกลาง อธิบดีกรมสรรพากร ประธานคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน คณบดีคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณบดีคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เป็นกรรมการ โดยตำแหน่ง และกรรมการอื่นซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งอีกแปดคน ในจำนวนนี้ต้องแต่งตั้งจากผู้สอบบัญชีรับอนุญาตไม่น้อยกว่ากึ่งจำนวน

ให้ ก.บข. เลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นรองประธานกรรมการ มีหน้าที่เป็นผู้ช่วยประธานกรรมการในกิจการทั้งปวงอันอยู่ในอำนาจและหน้าที่ของประธานกรรมการตามที่ประธานกรรมการมอบหมาย และเป็นผู้ทำการแทนประธานกรรมการในเมื่อประธานกรรมการไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้

กรรมการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้อยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี และอาจแต่งตั้งซ้ำอีกได้ แต่ไม่เกินกว่าสองครั้งติดกัน

มาตรา 5 กรรมการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (1) ครบวาระ
- (2) ลาออก

(3) ถูกพักใบอนุญาต ถูกเพิกถอนใบอนุญาต หรือขาดต่ออายุใบอนุญาตเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

(4) เป็นบุคคลล้มละลาย

(5) เป็นบุคคลไร้ความสามารถ หรือเสมือนไร้ความสามารถ

(6) ต้องโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่คดีความผิดที่เป็นลหุโทษหรือความผิดอันได้กระทำโดยประมาท ภายใต้อำนาจมาตรา 4 เมื่อกรรมการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ รัฐมนตรีอาจแต่งตั้งผู้อื่นเป็นกรรมการ

แทน

กรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งแทนนี้อยู่ในตำแหน่งตามวาระของกรรมการที่คนแทน

มาตรา 6 เมื่อกรรมการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งพ้นจากตำแหน่งตามวาระให้กรรมการที่พ้นจากตำแหน่งนั้นคงอยู่รักษาการต่อไป จนกว่ากรรมการที่ได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

มาตรา 7 ให้จัดตั้งสำนักงาน ก.บข. ขึ้นในกระทรวงเศรษฐกิจมีนายทะเบียนคนหนึ่งเป็นผู้รับผิดชอบในการรักษาทะเบียน ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตและในกิจการอื่นทั่วไป และให้มีพนักงานเจ้าหน้าที่ตามสมควร ให้นายทะเบียนเป็นเลขานุการ ก.บข. ด้วย

มาตรา 8 ประธานกรรมการเป็นผู้เรียกประชุม ก.บข. เพื่อปรึกษากิจการเป็นครั้งคราวตามที่เห็นสมควร

กรรมการมีจำนวนไม่น้อยกว่าห้าคนจะเข้าชื่อกันขอให้ประธานกรรมการเรียกประชุม ก.บข. ก็ได้

มาตรา 9 การประชุม ก.บข. ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งจำนวนของกรรมการทั้งหมดจึงเป็นองค์ประชุม ถ้าในการประชุมคราวใดประธานกรรมการและรองประธานกรรมการไม่อยู่ในที่ประชุม หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการด้วยกันคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

ภายใต้อำนาจมาตรา 10 มติของที่ประชุม ก.บข. ให้ถือเสียงข้างมากกรรมการคนหนึ่งมีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา 10 มติของที่ประชุม ก.บข. ดังต่อไปนี้ จะต้องประกอบด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการทั้งหมด

(1) มติให้สั่งพักหรือเพิกถอนใบอนุญาตเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

(2) มติรับผู้สอบบัญชีที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาตแล้วให้ขึ้นทะเบียนเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตใหม่ตามมาตรา 20

มาตรา 11 ให้ ก.บข. มีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้

(1) รับขึ้นทะเบียนและออกใบอนุญาตเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

(2) สั่งพักหรือเพิกถอนใบอนุญาตเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

(3) ออกข้อบังคับวางหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการขอ การออกการต่ออายุ และการออกใบแทนใบอนุญาตเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

(4) ให้คำปรึกษาและคำแนะนำแก่มหาวิทยาลัยหรือสถานศึกษาอื่น ในการศึกษาวิชาชีพสอบบัญชี

มาตรา 12 ให้ ก.บข. มีอำนาจแต่งตั้งอนุกรรมการเพื่อทำการหรือไต่สวนพิจารณาเรื่องต่าง ๆ อันอยู่ในขอบเขตแห่งอำนาจและหน้าที่ของ ก.บข. ได้

ให้นำความในมาตรา 9 มาใช้บังคับแก่การประชุมของคณะอนุกรรมการ โดยอนุโลม

มาตรา 13 ในกรณีที่ถูกกฎหมายบัญญัติให้มีการสอบบัญชี หรือให้มีผู้สอบบัญชี ห้ามมิให้ผู้ใดลงลายมือชื่อรับรองการสอบบัญชีในฐานะผู้สอบบัญชี เว้นแต่

- (1) เป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต หรือ
- (2) เป็นการกระทำในทางราชการ

มาตรา 14 เอกสารใดซึ่งกฎหมายบัญญัติให้มีผู้สอบบัญชีรับรอง ต้องมีผู้สอบบัญชีรับอนุญาตลงลายมือชื่อรับรองในเอกสารนั้น มิฉะนั้นเป็นอันไม่มีผลตามผลบัญญัติของกฎหมายนั้น

ความในวรรคหนึ่งไม่ใช้บังคับแก่เอกสารซึ่งกระทำในทางราชการ

มาตรา 15 ผู้ซึ่งจะขึ้นทะเบียนเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตได้ ต้อง

(1) เป็นผู้ได้รับปริญญาทางการบัญชีหรือประกาศนียบัตรทางการบัญชีซึ่ง ก.บข. เทียบว่าไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการบัญชี หรือเป็นผู้ได้รับปริญญาหรือประกาศนียบัตรไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีที่มีการศึกษาวิชาการบัญชี ซึ่ง ก.บข. เห็นสมควรให้เป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตได้

- (2) เคยปฏิบัติงานเกี่ยวกับการสอบบัญชีมาแล้ว โดย ก.บข. เห็นว่าทำหน้าที่เป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตได้
- (3) มีอายุสี่สิบปีบริบูรณ์แล้ว
- (4) มีสัญชาติไทย หรือมีสัญชาติของประเทศที่ยินยอมให้บุคคลสัญชาติไทยเป็นผู้สอบบัญชีในประเทศนั้นได้
- (5) ไม่เป็นผู้มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือบกพร่องในศีลธรรมอันดี
- (6) ไม่เคยต้องโทษจำคุกในคดีที่ ก.บข. เห็นว่าอาจนำมาซึ่งความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพ
- (7) ไม่เป็นบุคคลวิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ และ
- (8) ไม่ประกอบอาชีพอย่างอื่นที่ไม่เหมาะสมหรือทำให้ขาดความเป็นอิสระในหน้าที่ผู้สอบบัญชี

มาตรา 16 ใบอนุญาตเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตให้มีอายุห้าปีนับแต่วันออกใบอนุญาต

มาตรา 17 ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตต้องมีสำนักงาน โดยแจ้งไว้ต่อสำนักงาน ก.บข. ขณะยื่นคำขอรับอนุญาต

ในกรณีไม่มีสำนักงาน จะใช้ที่อยู่อาศัยของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเป็นสำนักงานก็ได้

การย้ายสำนักงาน ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตต้องแจ้งต่อนายทะเบียน ภายในกำหนดสิบห้าวันนับแต่วันย้าย สำนักงาน

มาตรา 18 ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตต้องรักษามรรยาทตามที่กำหนดโดยกฎกระทรวง

มาตรา 19 การสั่งพักหรือเพิกถอนใบอนุญาตตามมาตรา 11 (2) ให้กระทำได้ เมื่อปรากฏว่าผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

(1) ขาดลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งตามมาตรา 15 หรือ

(2) กระทำการฝ่าฝืนพระราชบัญญัตินี้หรือกฎกระทรวงที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้
การสั่งพักใบอนุญาต ให้สั่งพักได้ครั้งละไม่เกินหนึ่งปี

ก่อนพิจารณาสั่งพักหรือเพิกถอนใบอนุญาต ให้มีการไต่สวนโดยให้โอกาสแก่ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตนั้นได้ทราบข้อกล่าวหาและยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา

ในการไต่สวนนั้น ให้ ก.บช. หรือคณะอนุกรรมการที่ ก.บช. แต่งตั้งมีอำนาจเรียกเป็นหนังสือให้บุคคลใดมาให้ถ้อยคำ หรือส่งเอกสารหรือวัตถุใดเพื่อประกอบการพิจารณาได้

มาตรา 20 ผู้ถูกเพิกถอนใบอนุญาตเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตอาจขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตอีกได้เมื่อพ้นกำหนดสามปีนับแต่วันถูกเพิกถอนใบอนุญาต แต่เมื่อ ก.บช. ได้พิจารณาแล้วไม่ยอมออกใบอนุญาตให้ ผู้นั้นจะยื่นคำขอได้อีกต่อเมื่อสิ้นระยะเวลาหนึ่งปีนับแต่วันที่ ก.บช. ปฏิเสธการออกใบอนุญาต ถ้า ก.บช. ปฏิเสธการออกใบอนุญาตในครั้งที่สองนี้แล้ว ผู้นั้นหมดสิทธิขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตอีกต่อไป

มาตรา 21 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 13 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 22 ผู้ใดมิได้เป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตโฆษณาด้วยวิธีใด ๆ แสดงว่าเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 23 ในวาระเริ่มแรก ให้ ก.บช. ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงเศรษฐกิจเป็นประธานกรรมการ กรรมการโดยตำแหน่งตามที่ระบุไว้ในมาตรา 4 และกรรมการอื่นอีกแปดคน ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้ง

เมื่อได้มีผู้สอบบัญชีรับอนุญาตครบห้าสิบคนแล้ว ให้กรรมการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งพ้นจากตำแหน่ง และให้รัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการใหม่ตามมาตรา 4 วรรคหนึ่ง

มาตรา 24 บทบัญญัติมาตรา 13 และมาตรา 14 มิให้ใช้บังคับจนกว่าจะครบกำหนดเวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา 25 ภายในระยะเวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ผู้ซึ่งได้กระทำการสอบบัญชี และลงลายมือชื่อรับรองการสอบบัญชีของนิติบุคคลในประเทศในฐานะผู้สอบบัญชีมาแล้วเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าห้าปีโดยลงลายมือชื่อรับรองการสอบบัญชีไม่น้อยกว่าปีละห้านิติบุคคล และเป็นผู้มีลักษณะตามมาตรา 15 (3) (4) (5) (6) (7) และ (8) ผู้นั้นมีสิทธิยื่นคำขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ได้ เมื่อ ก.บช. พิจารณาเป็นที่พอใจแล้วก็ให้ขึ้นทะเบียนเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตได้

มาตรา 26 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเศรษฐกิจรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งนายทะเบียนและพนักงานเจ้าหน้าที่และออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้และกำหนดกิจการอื่นเพื่อ

ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

จอมพล ศ. ธนะรัชต์

นายกรัฐมนตรี

อัตราค่าธรรมเนียม

(1) ค่าออกใบอนุญาตหรือต่ออายุใบอนุญาต	200 บาท
(2) ค่าแก้ไขใบอนุญาต ครั้งละ	50 บาท
(3) ค่าใบแทนใบอนุญาต ฉบับละ	50 บาท
(4) ค่าสำเนาเอกสารที่นายทะเบียนรับรองว่าถูกต้อง ฉบับละ	20 บาท

หมายเหตุ:- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ การสอบบัญชีเป็นวิชาชีพอิสระแขนงหนึ่งอันมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งแก่การพัฒนาเศรษฐกิจ ในปัจจุบันยังไม่มีกฎหมายควบคุมการสอบบัญชี ประกอบกับขณะนี้ได้มีผู้สำเร็จการศึกษาวิชาการบัญชีจากมหาวิทยาลัยและสำนักศึกษาต่าง ๆ มากขึ้น จึงสมควรจะได้ตรากฎหมายกำหนดคุณสมบัติและพื้นความรู้ของผู้สอบบัญชีให้อยู่ในมาตรฐาน ให้มีคณะกรรมการควบคุมให้เป็นไปตามความมุ่งหมายดังกล่าว